

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Anna Dziergawka

w sprawie **D.B.**

skazanego z art. 200 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 27 marca 2026 r.

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania zakończonego

prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach

z 14 października 2021 r., sygn. akt II AKa 247/21

utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej

z 26 marca 2021 r., sygn. akt III K 80/20

p o s t a n o w i ł:

1. wniosek oddalić;

**2. kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego, w tym
wydatkami w kwocie 20 (dwudziestu) złotych, obciążyć
skazanego.**

UZASADNIENIE

Obrońca skazanego pismem z 24 listopada 2025 r. złożył do Sądu Najwyższego wniosek o wznowienie postępowania karnego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 14 października 2021 r., sygn. akt II AKa 247/21, utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w

Bielsku-Białej z 26 marca 2021 r., sygn. akt III K 80/20. Ww. wyrokiem D.B. został uznany winnym popełnienia czynów z art. 200 § 1 k.k., art. 198 k.k., 197 § 3 pkt 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. oraz 18 § 2 k.k. w zw. z art. 233 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k., za co wymierzono mu karę łączną 15 lat pozbawienia wolności.

Obrońca skazanego wniósł o uchylenie ww. wyroków i ponowne rozpoznanie sprawy przez Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej. Zdaniem obrońcy - adw. N.S. w przedmiotowej sprawie potrzeba wznowienia postępowania wynika z rozstrzygnięcia organu międzynarodowego, działającego na mocy umowy międzynarodowej ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską tj. wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 4 listopada 2008 r., w sprawie ze skargi 22695/03 – Demski przeciwko Polsce. Jak wskazał obrońca, orzeczenie to powinno mieć zastosowanie w przedmiotowej sprawie, z uwagi na wynikającą z orzecznictwa Sądu Najwyższego konieczność szerokiej interpretacji podstawy wznowienia postępowania z art. 540 § 3 k.p.k. stanowiącej realizację obowiązku przestrzegania w każdej sprawie praw i wolności człowieka.

Prokurator, ustosunkowując się do wniosku wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy o wznowienie postępowania karnego wobec skazanego D.B. jest niezasadny.

Mając na uwadze wskazaną we wniosku obrońcy podstawę wznowienia, w pierwszej kolejności należy wskazać, że zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa Sądu Najwyższego, potrzeba wznowienia postępowania karnego wynikająca z rozstrzygnięcia organu międzynarodowego działającego na mocy umowy międzynarodowej ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską (art. 540 § 3 k.p.k.) zachodzi wtedy, gdy przedmiot rozstrzygnięcia Trybunału dotyczy głównego nurtu procesu, a charakter i zakres stwierdzonych w jego toku uchybień w istocie podważa słuszność merytorycznego rozstrzygnięcia (tak: postanowienie SN z 26 lutego 2019 r., II KO 47/18, OSNK 2019, nr 7, poz. 34).

"Potrzeba" wznowienia postępowania, o której mowa w art. 540 § 3 k.p.k., może dotyczyć nie tylko postępowania w sprawie, do której odnosi się

rozstrzygnięcie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka o naruszeniu Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, ale także do innych postępowań karnych, w których zaistniało naruszenie postanowień Konwencji tożsame w układzie okoliczności faktyczno-prawnych do stwierdzonego w orzeczeniu tego Trybunału wydanym przeciwko Polsce. Kluczowa jest więc owa tożsamość okoliczności faktyczno-prawnych (tak: postanowienie SN z 9 maja 2024 r., III KO 137/23, LEX nr 3713123). Mając na uwadze powyższe rozważania, w stosunku do D.B., co do którego nie zapadło rozstrzygnięcie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, skuteczne zastosowanie art. 540 § 3 k.p.k. wymagałoby wykazania identycznego uchybienia w rozumieniu okoliczności faktyczno-prawnych, stwierdzonego przez Europejski Trybunał Praw Człowieka

Obrońca odwołał się do wyroku ETPCz, wydanego w sprawie przeciwko Polsce - Demski, skarga nr 22695/03. W przedmiotowej sprawie, Trybunał uznał, że w sprawie doszło do *naruszenia artykułu 6 § 1 w związku z art. 6 § 3 (d) konwencji*. W tej sprawie, siedemnastoletnia pokrzywdzona na wniosek prokuratora przesłuchana przez Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze, zgodnie z art. 316 § 1 k.p.k., obowiązującym w roku 2000. Następnie wobec wyjazdu pokrzywdzonej, na etapie postępowania sądowego jej zeznania zostały odczytane w trybie art. 391 § 1 k.p.k. Trybunał uznał, że procedujące w sprawie sądy naruszyły prawo oskarżonego do obrony, jak czytamy w uzasadnieniu ww. wyroku nie można stwierdzić, że miejsce pobytu świadka nie było znane, czy też, że próbowała ona uniknąć konfrontacji z oskarżonym. Trybunał wskazał, że gdyby sądy krajowe uczyniły więcej wysiłku, by wezwać świadka na rozprawę, a ona wskazałaby, że jej uczestnictwo miałoby negatywny wpływ na jej stan psychiczny, zarzut skarżącego, że jego prawo do obrony nie zostało poszanowane, postawiony byłby w innej perspektywie.

W sprawie zaś objętej wnioskiem o wznowienie postępowania, podstawą przesłuchania przebywających na terenie Polski pokrzywdzonych, których miejsce pobytu było ustalone, był art. 185 c § 1 a i 2 k.p.k., nieobowiązujący w dacie wyrokowania przez Trybunał. Podstawą odtworzenia nagrań z przesłuchania pokrzywdzonych i odczytania protokołów był przepis art. 185 c § 2 k.p.k., a nie art. 391 § 1 k.p.k. Kwestia ponownego przesłuchania pokrzywdzonych, o które wnosił

oskarżony była zaś przedmiotem rozważań sądu I instancji, który ten wniosek oddalił, jak i sądu odwoławczego i Sądu Najwyższego, które nie dopatrzyły się w braku ponownego przesłuchania pokrzywdzonych naruszenia prawa do obrony. Należy wskazać, że postanowieniem z 11 maja 2022 r., Sąd Najwyższy oddalił jako oczywiście bezzasadną kasację obrońcy skazanego, zawierającą m.in. zarzut naruszenia 6 k.p.k. w zw. z art. 185 c § 1 k. i art. 185 a § 1 k.p.k.

Wszystkie te okoliczności wskazują, że w sprawie nie zaistniały tożsame przesłanki faktyczno-prawne, wobec czego nie jest możliwe wznowienie postępowania na podstawie art. 540 § 3 k.p.k.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy uznał, że w realiach niniejszej sprawy nie zachodzą podstawy do wznowienia postępowania i z tego względu wniosek oddalił. O kosztach postępowania wznowieniowego rozstrzygnięto po myśli art. 639 k.p.k.

Antoni Bojańczyk Małgorzata Bednarek Anna Dziergawka

[WB]

[r.g.]